

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap.
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Tanulságok

A legutóbbi napokban lezajlott politikai harcok sok emberre és sok tekintetben meglepetéssel jártak.

Különösen a debreceni nemzetgyűlési választások azok, amelyek sok tanulságot rejtenek magukban.

Mert mi történt itt?

Debrecenben, a kálvinista Rómában, mely a múltban a nemes értelemben vett liberalizmusnak volt erős sziklavára, a választóközönség mandátumot adott azon párt jelöltjeinek, amely pártot minden eszközzel igyekeztek előtte befektetni, amely párttól szélteben azt híresztelték, hogy reakciós, klerikális; uralomra jutása egyoldalú katolikus uralmat, sőt protestáns-üldözést jelent.

Nem számoltak egyes körök azzal, hogy a nagyközönség megelégette már a jelszavakat, amelyek épen azért, mert semmit sem tartalmaztak, csupán jelszavak maradtak s így teljesen hitelüket veszítették.

A nép ítélte s a nép nekünk adott igazat. Nekünk, akik következetesen *intranszigenz keresztyén* politikát követeltünk, akik a keresztyén valláserkölc uralmát *intézményesen* óhajtuk biztosítani. Nekünk, akik hirdettük, hogy e hazában nem maradhatnak a magyarok alárendelt helyzetben egy tőlünk származásban, erkölcsi világnézetben merőben idegen, sőt ellenséges fajtával szemben. De ítélte a nép a magát liberálisnak nevező, voltaképpen azonban destruktív, szabadkőműves irányzat felett is és ítélete lesújtó. Levonhatja ebből a tanulságot a most kisebbségben maradt kiszegapárt is, hogy nem elég, ha nevébe duplán is fölveszi a keresztyén jelszót s a mellett a zsidók érdekét legyezgeti s a nemzetrontó elemektől nem képes megtisztítani önmagát.

De levonhatjuk azt a tanulságot is, hogy a nép nem óhajta többé egy társadalmi réteg osztályuralmát sem. Amint az ipari munkások diktatórius osztályuralmát lerázta magáról, nem hajlandó más osztály kizárólagos uralmát sem a nyakába venni. A magunk részéről nem vádoljuk a gazdatársadalmat ilyen szándékkal, de a választóközönség nagy többsége úgy látta, hogy ez a veszedelem fenyegeti akkor, ha a kiszegapárt abszolút többségre jut a törvényhozásban, és a pártban felülkerekedik az az áramlat, mely a kizárólagos uralmat követeli a párt részére. A nép olyan törvényhozást kíván, mely minden társadalmi réteg, minden társadalmi osztály érdekét tekintetbe veszi, egymással összhangba hozva, egyformán ápolja.

Örvendetes tanulsága a választás-

nak az is, hogy a munkásság kilépett a passzivitásból és felismerve a helyzetet, tömegesen érvényesítette szavazatát. Már a jelölt és programot adó gyűléseken tanusított magatartásából is kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy nemzetrontó, internacionális tanokat hirdető „vezerei”-től elfordult s a nemzeti gondolat zászlaja alá sereglett.

Másik örvendetes jelenség volt a nők magatartása. A nők ez alkalommal első ízben járultak az urnák elé, de első ízben is volt alkalmuk arra, hogy politikai kérdésekkel foglalkozzanak. Ugy látszik, nagy tömegükben érettek arra, hogy az ország sorsának intézésében hallassák szavukat.

Ítélt azonban a nép a városháza urai fölött is. Újólaj megállapíthatjuk, hogy a választásokon a kiszegapárt sor-

sára nagy befolyást gyakorolt, hogy a város tisztviselőikara tömegesen helyezkedett el a pártban, nemcsak, hanem ott mindjárt vezető szerepet is kezdett játszani. Nagyon hangosan viselkedtek ők maguk és az érdekkörükhöz tartozó gazdák. Igaz, hogy a szabadkőműves elemet parthatározattal kizárták maguk közül, de még ezután vár az a feladat a pártra, hogy rövid, de dicstelen vendégszereplésüknek nyomait is eltávoztassák. A nemzetgyűlési választás eredményéből örvendetes következtetést vonhatunk le a közelgő városatyaválasztásokra is. Erősen hisszük és reméljük, hogy nem farkasszemét néző két táborban fogunk állani, hanem a kiszegapárt is az egységes keresztyén fronton fognak a másik párthoz tartozó keresztyén testvéreikkel harcolni a város egyetemes érdekeiért.

Apponyi Albert gróf beszéde

A nemzetgyűlés mai ülése

Rakovszky István elnök a nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg. Felolvasták az interpellációs könyvet, amelyben Apponyi interpellációja a hetedik, úgy hogy csak a délutáni órákban került rá a sor.

Az első felszólaló Mikovényi Jenő, aki mentelmi ügyében szólalt fel.

Azután az árdrágitokról szóló törvényjavaslatot vették elő. Mahunka Imre az ipari árak szédületes emelkedéséről beszélt. Védi a törvénnyel szemben az iparosokat. Szerinte a magyar középosztályt nem menti meg a javaslat. A tisztviselők nagy nyomoráról beszélt. Szerinte talán egész gyárak kifognak vándorolni Magyarországból. Faludi Ernő javasolja, hogy hívjanak egy ankétot össze, amelyre meg kell hinni az iparosokat, kereskedőket és bankárokat, hogy miként lehetne segíteni a tisztviselőkn. Dicséri a bírák önfeláldozását és türelmét. Kérde, miért nem fizették ki a menekült bírák illetményeit? Ferdinándy Gyula igazságügy-miniszter nyomban válaszolt és kijelentette, hogy a kiutalása már megtörtént.

Ezután Apponyi szólalt fel.

Apponyi felszólalását általános nagy figyelem közből kezdi meg a délutáni órákban. A nemzetközi szállítási munkások ismeretes határozatát teszi szóvá, amely határozatot az állítólagos magyarországi munkásüldözések miatt hozták. Fejtűnőnek tartja Apponyi azt a körülményt, hogy honnan merítették az indokolásban feltüntetelt adatokat, amelyből azt látjuk, hogy ők 50 ezer internáltról és 5000 halálra ítélt munkásról beszélnek, holott ez az indok tudomása szerint nem felel meg a valóságnak. Az indokolás nagyjólja adja elő az itthon történt atrocitásokat. Ezután a cenzuráról szól, amelynek egy bizonyos mértékig szükséges a fentartása, de jó volna ha a hazai sajtónak megengednék azt, hogy az itthon történt eseményeket hűen leközlönnék, amivel elérhetnék azt, hogy a külföldi sajtó ilyen rágalmazó és tendenciózus híreit ellensúlyozni tudják.

A honvédelmi miniszter multkori felhívása a hadsereg fejlesztésére és erősítésére nála talált a legnagyobb viészhangra. Tudja azt,

hogy a magyar tisztikar örizkedni fog, hogy tisztai becsületére és jellemére senki árnyékot ne vessen.

Beszédében visszatért újra a bojkott mozgalomhoz s megállapítja, hogy ez a szemérszedett hazugság alapján hozott határozat csak a munkásságot és a városi lakosságot fogja sújtani. Kérde a külföldtől, hogy hol voltak akkor a felzudulással, amikor a kommunalatt a legvadabb és legembertelenebb dolgok történtek Magyarországon? Hol van felzudulás azon atrocitások ellen, amelyek most is történnek a megszállott területeken? Ha ilyen presszionálások jönnek a külföldről, akkor azoknak a munkáját fogják lehetetlenné tenni, akik a jogrend helyreállításán fáradoznak.

Előterjeszti interpellációját és kérde a miniszterelnöktől, hogy milyen intézkedéseket tett, hogy ez a bojkott mozgalom megvalósítása megakadályoztassék?

Simonyi miniszterelnök nyomban válaszolt: A tegnapi nap folyamán *Amsterdamból* egy olyan embertől kapott táviratot, aki azon a bizonyos ülésen jelen volt és a táviratban tudomására hozza, hogy a bojkott határozat nem történt meg. Attól a munkásság távol áll és arról a gyűlésről anélkül oszoltak szét, hogy ezt a határozatot meghozták volna. Ellenben azok az urak hozták ilyen határozatot, akik ott ülnek az amsterdami nemzetközi szakszervezetekben. (Zajos közbeszólások: zsidó akna munka, a zsidók csinálják).

A miniszterelnök azt látja, hogy az akció Oroszországból indult ki, ahonnan rengeteg pénzt áldoznak erre és hasonló célokra. Megállapítja, hogy az 50.000 internáltról szóló indokolás is hamis, mert a jelenleg internáltak száma 2411 és nem 8, hanem csak 2 fogoly tábor van.

Az 5 ezer halálos ítéletről szóló hír is közönséges hazugság, mert a kommun bukása óta mindössze 50 bírósággal hozott halálos ítéletet hajtottak végre.

Simonyi Semadam miniszterelnök kijelentéseit általános megnyugvással fogadta a Ház. Ezzel az ülés véget ért.

Miket csinált a lakáshivatal?

III.

Mindenki tudja, hogy katasztrófális a lakáshány Debrecenben, hisz a háború óta pár száz lakrész elpusztult és új építkezésekre gondolni sem lehet az építkezési anyagok hiánya, rettenetesen emelkedő ára és a természetellenesen gyorsuló munkabérek miatt. A háború óta alig épült néhány ház, ellenben csaknem minden héten kénytelen elrendelkezi a városi hatóság néhány, közveszélyesen dűledező épület lebontását. Miután pedig a beözönlő idegenekkel (nagy részét zsidókkal) szaporodott a város lakossága, világos dolog, hogy a lakáskérdés elsődrendű probléma lett és minél tovább tart a gazdasági élet bizonytalansága és ezzel az új építkezések lehetetlensége, annál égetőbb lesz.

Már az oláh megszállás alatt is számtalanszor rámutattam a lakásinségből származó veszedelemre és az idegenek végeláthatlan csapatokban való beköltözésének, a tincses zsidók belopakodásának káros következményeire. Sajnos, a hivatalos körök nem méltatták kellő figyelemre nyilvánosan hangoztatott aggodalmait.

Mi lett volna a lakáshivatal kötelessége a dolgok ismeretében? Pontosan nyilvántartani a lakásokat, megszüntetni a kettős lakásokat és mindenkit arra szorítani, hogy a fénytűzésről és kényelemről — magasabb érdekből! — mondjon le.

Különösen a kislakásokat kell minden körülmények közt megtartani a munkásnép számára. Ha a tulajdonjog korlátozása fennáll, egyetlen kislakást sem lett volna szabad megszüntetni, egyetlen háztulajdonossal szemben sem kivételt tenni. De különös figyelmet kellett volna fordítani mindig a rokkant katonákra.

De a lakáshivatal néha kivételeket tett, rést engedett az elven. Itt követett el olyan hibákat, melyeknek következményei léptenyomon jelentkeznek. Míg a vörös uralom alatt semmibe sem vette a háztulajdonosok jogait, de kivételeket tett a vezéri sorban levő elvtársakkal, a vörös uralom után viszont a háztulajdonosok vélt jogait helyezte néha előtérbe. (Volt előadó, aki nem tévedt le a tárgyalás elbírálás utjáról és nem engedett a külső szoritásnak sem. Ezt az illető dicséretére kell megállapítanom.)

Ime a sok közül a Jánosi-utca 70. sz. háznál történt esetek, melyek közérdekű sérelmet képviselnek. A házat, melyben három lakás volt a háború alatt, két évvel ezelőtt megvette Daku János tanító. A két szobás lakást maga foglalta el feleségével és két gyermekével. Két szoba, a mai viszonyok közt, tökéletesen elegendő 4 embernek.

Am a tulajdonos a házának korlátlan birtokába akart jutni és a lakáshivatal révén oda is jutott. Két lakója volt, mindketten szobakonyha lakást birtak bérben. A múlt évben igényt jelentett be az egyik lakója lakására. Stadniczky Károly volt a lakó és hogysem a herce-hurcát törje, belement a háztulajdonos ajánlatába, hogy kimegy a lakásból, ha más lakást kap. A tulajdonos szerzett más lakást a bérlőjének, mire a lakáshivatal neki ítélte oda a lakást és a tulajdonos — falak áttörésével — megszüntette az önálló szoba-konyha lakást és a magáéhoz csatolta.

De a háztulajdonos nem elégedett meg ezzel, hanem a tulajdona korlátlan használatába akar jutni: ki akarja tenni a másik szobakonyha lakót is, még pedig a lakáshivatal útján. Hajós Sándor tisztességes munkás ember, 75 százalékos rokkant a lakó, negyed magával lakja a szoba-konyha lakást már 4 éve. A háztulajdonosnak ügyvédje van, a szegény embernek nincsen. A járásbíró kötelezi a háztulajdonost, hogy szerezzen lakójának megfelelő lakást. A szegény lakó belemegy és a lakáshivatal útján szerez is neki lakást Csokonai-u. 23 sz. alatt.

De a tisztaságot szerető munkásasszony-nak nem mindegy ám a szoba-konyha, mert az ő szobája-konyhája tiszta, ellenben a Csokonai-u. 23. sz. alatti zsidók laknak, poloskás és piszkos nép, ő nem tudja tűrni még a szagukat sem, az ő tiszta gyermekeit nem viheti olyan udvarra, ahol kócos, piszkos, tetűhintás,

kukoraticses „idegen“ gyerekek szaladgálnak; ő nem tűrheti, hogy két zsidó konyha füstje és büze az ő tiszta konyhájára tóduljon; az ő beteg, rokkant férjének tiszta, kerti levegőre van szüksége, nem zsidó bűzre a Csokonai-utcai ghejtóban.

Tehát lakás és lakás közt van különbség. Itt akadt meg ez a lakásügy egyelőre, de nem ez a lényeg itt, hanem a háztulajdonos törekvése, hogy tulajdona korlátlan használatába juthasson a mostani nagy lakásinség idején, immár a második szoba-konyha lakás megszüntetésével. Hát szabad ilyen törekvést elősegíteni akkor, mikor sok száz ember lakás nélkül lézeng?

Az a keresztyén háztulajdonos, aki a mostani rettenő lakásnyomor idején hadirokkant keresztyén felebarátját akarja kitudni kis lakásból, hogy ő teljes kényelemben, tulajdona korlátlan élvezetében jusszon, megérdemelné, hogy a tiszta, becsülletes munkás-család helyett 9 gyerekes zsidócsaládot telepítsen a házába lakáshivatal.

A Keresztyén Nemzeti Liga alakuló közgyűlését f. hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor fogja megtartani a vármegyeháza dísztermében. Erre az alakuló közgyűlésre a Liga budapesti központjának vezetősége csaknem kivétel nélkül le fog jönni, kik között néhány régi, kedves debreceni ismerőst is fognak üdvözölni. A vezetőség ismerteti fogja a Liga által a keresztyén nemzeti célok megvalósítására szolgáló eddigi igen szép eredményeket. A sok politikai gyűlés és beszéd után kellemesen fog hatni oly gyűlés, mely pártpolitikával nem foglalkozik. Örvendetes, hogy ma, amikor már tényleg sok egyesület alakult, a Liga tagjainak száma oly szépen gyarapodik. Bár a Liga tagjai közt igen sok tisztviselő és kismember (kisiparos, kiskereskedő, munkás) van, az eddig belépési díjak fejében befolyt összeg csaknem eléri már a 12.000 koronát. Belépés eszközölhető még mindig Pórszász Károly ügyvédnél (Darabos-u. 17), ki ezennel is szívesen áll az érdeklődőknek d. u. 5-7 óra között rendelkezésére. A még be nem szolgáltatott íveket sürgősen kéri.

TÁVIRATOK

Huszár Károly Hágában

Budapest, június 16. (Nemz. St. tel. jel.) Huszár Károly volt miniszterelnök kedden Hágába érkezett, ahonnan Amsterdamba megy.

Giolitti kormányalakítása

Róma, június 16. (Nemz. St. tel. jel.) Az új olasz kormány ma megalakult. Giolitti miniszterelnök és belügyminiszter lett.

Perzsa jegyzék a népszövetség előtt

Páris, június 16. (Nemz. St. tel. jel.) A népszövetség szombaton összeült, hogy megvitassák azt a kérdést, amelyet a legfőbb tanács terjesztett elébe. A legfőbb tanács a perzsa kormány jegyzéke alapján felhívta a népszövetséget, hogy védjék meg Perzsiát a bolsevisták támadása ellen, de a „Petit Parisien“ szerint a népszövetség még nem adott döntő választ a perzsáknak.

Tanácskozás a spái értekezlet előtt

London, június 16. (N. St. t. j.) Szikratávirat útján nyert értesülés szerint Lloyd George bejelentette, hogy a spái értekezlet időpontja még nincs megállapítva, de a végleges terminus valószínűleg július 7-ike lesz. Előzőleg az angol és francia miniszterek Brüsszelben fognak tanácskozni.

Lemondanak a cseh zsupánok

Pozsony, június 16. (N. St. t. j.) Szükszavu távirat közli, hogy a tótföldi zsupánok elhatározták lemondásukat.

Mozgolódnak a cseh apácák

Prága, június 16. (N. St. t. j.) Az itteni irgalmas nővérek rendházában erőyes mozgalom tört ki a nővérek között, akik a rendház szabályok enyhítését, nagyobb szabadságot és jobb élelmezést követelnek. A válasza 6 heti időt határoztak meg. Az eset nagy feltűnést okozott. Az apácák egybként apácatanácsot alakítottak, mely közvetlenül tárgyal az érsekkel.

Debrecen képviselői

II.

Dr Milotay István

Debreceni I. kerületének most megválasztott nemzetgyűlési képviselője 1884-ben született a szabolcsmegyei Nyirbátorban. Középiskoláit a nyiregyházi gimnáziumban végezte, ahol jelenleg képviselőtársa: dr Pröhle Vilmos volt a tanára a német nyelv- és irodalomból. Jogi tanulmányait Debrecenben, Budapesten és Kolozsváron végezte. Debrecenben először volt a főiskolai irodalmi egyesületnek, szerkesztője a főiskolai lapoknak 1901—1903-ig.

1907-ben a Budapesti Hirlaphoz került s vezércikkeket és tárcákat írt s a lap politikai munkatársa volt. Itt működött 1913-ig. Közben megjelent egy novellás könyve, amit a kritika is nagy elismeréssel fogadott és egy publicisztikai tanulmánya „A magyar kérdéstről“ címmel. 1914-ben indította meg az „Uj Nemzedék“-et mint hetilapot, mely mint hetilap állott fenn 1919. március 20-ig a proletárdiktatura kitöréséig.

Ettől kezdve Milotaynak kiméretlen többlettetésben volt része az egész vörös uralom alatt. Ez a hetilap volt a megfogalmazója és előharcosa a keresztyén irányzatnak, amely most magát országos politikai kormányzati tényezővé nőtte ki. Milotay lapja mindig párton kívül szolgálta az egyetemes keresztyén gondolatot, amely a zsidó kérdés közgazdasági és kulturális jelentőségét felismerte és feltárta s ez gyűjtötte maga köré a fiatal magyar írói nemzedék íróinak, publicisztáinak és kritikusainak színét javát.

1919. márciustól októberig nem jelenhetett meg Milotay lapja a kommunizmus miatt, de 1919 októberében már mint napilap indult meg és jelent meg újra és mint ilyen mindjárt az első vonalba emelkedett elterjedés tekintetében is.

1919-ben, midőn a keresztyén nemzeti párt megalakult, — amelyből lett később a keresztyén nemzeti egyesülés pártja — őt kérték fel elnöknek, de ő ezt a megtiszteltetést kénytelen volt elhárítani magától, mert újságja szellemi és anyagi újjászervezése minden erejét és ambícióját lekötötte. Az 1920 januári választásokon több helyen mandátummal kínálták meg, azonban erre nem vállalkozott, míg Debrecen I. kerületében jelölté a ker. nemz. egyes. pártja, ahol pártonkívüli programmal lépett fel s a bizalom olyan széles körben nyilvánult meg az ő kiváló egyénisége iránt, hogy több mint ezer szótöbbséggel lett az első kerület követé.

Megválasztása napján lemondott az „Uj Nemzedék“ felelős szerkesztői címéről, de továbbra is főmunkatársa marad a lapnak és annak irányításában és vezetésében ezután is érvényesíteni fogja azt a jelleget és szellemet, melyet az ő neve jelent.

A nemzetgyűlés értelmi és erkölcsi színvonalának nagy emelkedése következett be a Milotay beklüdesével. Büszkének vagyunk rá mindnyájan, nemcsak az I. kerület választói, hanem a város polgárságának egyeteme.

— Jármy József nem kiszagdapárti. A nagykállói kerületben megválasztott Jármy Józsefről budapesti tudósítónk tévesen jelentette, hogy kiszagdapárti, mert ő pártonkívüli. A nagykállói kerületben a keresztyén-keresztyén kiszagda és földmives párt hivatalos jelöltje kisebbségben maradt.

— **A városi zeneiskola ünnepi hangversenye.** (A nemzeti hadsereg javára.) Igen nagyarányú és teljesen művészi értékű hangversenyt rendez a Városi Zenei folyó hó 19-én, szombaton ezúttal a Bika Szálloda nagytermében. A hangverseny tiszta jövedelmét az intézet a nemzeti hadsereg javára ajánlotta fel. Az ünnepi hangversenyre a városi Zeneiskola igazgatósága külön-külön meghívja a vármegye, a város és a hadsereg vezetését, valamint az összes kulturintézetek igazgatóságait. Az ünnepi hangverseny rendezésére a tanári kar a maga kebeléből külön bizottságot küldött ki, mely működését már meg is kezdte. Jegyen 10, 8, 6 és 3 koronás árakban a Méliusz könyvkereskedésben és az intézet portásánál válthatók.

HIREK

Két népgyűlésről

kaptunk hírt tegnap. Egyiket a csehek által megszállva tartott Komáromban tartották — volna a magyar ipari munkások, ha a zsupán puskatussal szét nem vereti őket és vezetőjüket sőtét tömlőbe nem csukítja. A másikat szintén a csehek által megszállva tartott Beregszászon tartották a zsidók, a zsupán édesgető szóval, szerelmes öleléssel fogadta vendégül a vezetőket. Oriási különbség ugyebár? De oriási a másik is, ami az volt, hogy a komáromi munkások tiltakozni akartak a cseh brutalitások ellen, a beregszászi zsidók pedig köszönetet szavazni a prágai cseh kormány jószívűségéért. Ezért verték szét azokat, s ezért cirógatták meg emezeket. A komáromi munkások összeszorították a fogukat, s szóltanul, némán elviselték az ütlegeket, a beregszászi zsidók pedig kitárták a szívüket, szabadjára engedték az érzelmeiket, s határozati javaslatot fogadtak el, melyben hálatelt szavakkal zengenek dicsénetet a cseh zsebrákoknak és kimondják, hogy örökké hű fiai lesznek Cseh-Szlovákiának és sohasem akarnak többé Magyarországhoz tartozni... Emlékezni fogunk a becsületes, derék komáromi munkásokra, de nem felejtiük el a beregszászi zsidók hitvány árulását sem.

— Személyi hír. Hegedüs Pál tábornok Debrecenből elutazott, polgári egyéneket csak a hó 23-a után fogad, a meghatározott időben.

— Szomjas Gusztáv, Hajdu vármegye kormánybiztos-főispánja Budapestre utazott.

— Debrecen képviselői a nemzetgyűlésen. Debrecen város megválasztott nemzetgyűlési képviselői: dr. Milotay István, dr. Pröhle Vilmos és dr. Bernolák Nándor szerdán d. e. gépkocsin utaztak föl a fővárosba. Szmercsányi György és Lingauer Albin nemzetgyűlési képviselők társaságában. A debreceni képviselők a nemzetgyűlés holnapi ülésén mutatják be megbízó leveleiket.

— Friedrich István Hajduböszörményben. A hajduböszörményi kerületben tudvalevőleg pótválasztás lesz tanácsi dr. Kovács József keresztyén nemzeti párti és gróf Bethlen István pártönkivüli közt. Mint értesültünk, Friedrich István volt miniszterelnök, pártjának több tagjával Hajduböszörménybe jön jelöltje támogatására, meglátogatja Hajdudorogot is, onnan visszatérőben pedig néhány órát fog tölteni Debrecenben is, hogy itteni pártíveivel a keresztyén nemzeti párt megszervezésének ügyét megbeszélje. A debreceni keresztyén nemzeti párt ugyanis részt akar venni a városi választásokon, hogy a keresztyén egyesülés pártjával a törvényhatósági bizottságból eltávolítsa a nem oda való, destruktív elemeket.

— Népgyűlés. A keresztyén nemzeti egyesülés pártja szerdán délután 6 órakor népgyűlést tartott az Aranybika disztermében. Haendel Vilmosné elnöklelte alatt, aki viharos tetszés mellett jelentette be a párt oriási győzelmét a város mindhárom kerületében. A megválasztott képviselőket dr. Komlóssy Imre üdvözölte a választók egyeteme és a keresztyén sajtó nevében. Lengyel János máv. gépjavitó műhelyi munkás általános helyeslés közt jelentette ki, hogy a józan munkásnép elfordult a nemzetköziségtől. A munkásság részes az ország felfordításában, azonban az imperialista zsidóitöke ügynökei vitték bele, akik minden munkásmozgalomból bezsebelték a hasznot. Az egyszerű munkás szavai viharos tetszést arattak. Tomboló éljenzések és lelkes tapsviharok közt beszéltek ezután a megválasztott képviselők: dr. Pröhle Vilmos, dr. Milotay István és dr. Bernolák Nándor. Mindhármójuk mellett lelkesen tüntetett a közönség. Szmercsányi György, a nemzetgyűlés alelnöke a keresztyén egyesülés pártjának debreceni, döntő győzelmét, mint ebredő magyar üdvözölte, egyben jelentette, hogy a párt központi vezetősége legközelebb Debrecenbe jön. Este 9 órakor a Bika kistermében társas vacsora volt, melyen az első felköszöntőt Hubert Ottó kormánybiztos főispán mondta.

— Vizsgák a siketnéma intézetben. A debreceni siketnéma intézetben az évzáró vizsgák június 17-én kezdődnek.

— Gazdasági bizottsági ülés. A város gazdasági bizottsága a hó 15-én délután 4 órakor tartott ülést dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok elnöklelte alatt. A bizottság javasolja, hogy a város a Hajnal Samu pallagi bérletéből szakítsen ki 400 holdnyi területet és ott nagyobb szabású szőlőtelepet létesítsen; a tervek és költségvetés elkészítésével Vadász Emil gazdasági felügyelőt bízták meg. Az aero-forgalmi r. t. a debreceni repülőtér céljaira 25—30 évre bérbe kérte az epreskertet, ahol a háboru alatt is repülőtér volt. A bizottság nem javasolta a kérelem teljesítését, mert a város sok kárt szenvedett. Nem javasolták a köntösgáti terület átengedését sem, mert az pótolhatatlan közlegető és víztelenítési fél millió koronába kerülne. A repülőtér céljaira a bizottság a sárkúti tanyát, a löverseny-teret, esetleg a Hortobágyot jelölte ki. Javasolja a bizottság, hogy a Vajdhalapos belvizeinek levezetésére állami segítséget kérjen a város, a birtokot pedig 6 évre adják bérbe. Javasolják továbbá, hogy szikgáti cserépvetőben létesítendő szennyvíztisztító telepen nagy szabású kertészeti telepet létesítsen a város és ott szakiskolát állítson az állam, a közhasznú földbérleti társaság részére pedig mintagazdaság létesítésére 75 holdnyi területet engedjenek át. Nem javasolják Hartstein Gyula ajánlatának elfogadását, aki a Fried-féle pallagi bérletet örök áron akarja megvenni. Kéri a bizottság végül, hogy a tanács rendelje el a vizsgálatot: vajjon a lóátalányt élvező városi közalkalmazottak tartanak-e lovat?

— A Petőfi-társaság Debrecenben. A Petőfi-társaság újabb feladatául tűzte ki, hogy a vidék nagyobb városaiban irodalmi kirándulásokat rendez, főképp azzal a céllal, hogy a magyarság összetartó erejét az ország feldaraboló békével szemben fokozza. Ebben a nemzeti irodalmi programjában a M. T. Akadémia, a Kisfaludy-társaság és a Nemzeti Színház is hathatósan támogatják a Petőfi-társaságot, amely első ilyen vidéki ünnepét Szegeden tartotta, a másodikat pedig Debrecenben fogja rendezni. — A Petőfi-társaságnak debreceni irodalmi ünnepe június 27 ikére van tervezve és mint a Csokonai-kör elnökségéhez érkezett értesítésből kitűnik, a Petőfi társaság egy egész írói gárdával vonul be akkor városunkba. Pekár Gyula elnök és Szávay Gyula főtitkár vezetése alatt lejön Kozma Andor, Sajó Sándor, Barsony István, Csáthó Kálmán, Angyal Dávid, Sebestyén Gyula valamint Jászai Mari a Nemzeti Színház híres művésznője. A Csokonai-kör és Debrecen művelt közönsége bizonyára mindent el fog követni, hogy a Petőfi-társaságnak nemzeti szempontból is nagyjelentőségű irodalmi ünnepe méltó módon sikerüljön.

— Hogy fog történni a terményátvétel? A debreceni G. O. K. kirendeltség értesítette a vármegyét, hogy a bizományosok alkalmazását a jövőben a szövetkezett áruforgalmi r. t. fogja eszközölni. Csak vissza ne próbálja csempészni a volt Haditermény zsidóit, mert akkor megint forrongás fog kitörni a gazdák közt.

— Nem 50 pénzes magyar név! A napokban „Miket csinált a lakáshivatal” című közleményünk úgy tüntette fel dr. Faragó Ernő lakáshivatali előadót, mintha 50 pénzes lenne a magyar neve. Miután cikkirónk dr. Faragó (Fein) Jenő nevű 50 pénzes nevű ural tervesztette össze, a közlemény e részét önként helyreigazítja. Faragó Ernő dr. neve nem magyarosított, Zilahról származott, kálvinista magyar.

— Move közlemény. 1. Tagsági igazolványait a felvételi irodában átvehetik: Pizskay Árpád, Szilvássy János szdosok, Gottenhuber Henrik, Münnich Aurél t. főhdgyok, Noll Róbert hdgy, Csékmány Béláné, Darvay István, Soós Győző, Dombi István főszámvevők, Tóth László, Suta István őrmesterek. 2. Felkérem azon jelentkezőket, akik a személyi laphoz fényképet nem adtak be, hogy azt a tagsági igazolványok kiállítása végett minél hamarabb beadni sziveskedjenek a Sas-u. 4. sz. alatti hivatalban. A titkár.

— Bihary Gizella okleveles cimbalom és zongoratanárnő növendékeivel ma, csütörtökön délután 6 órakor hangversenyt rendez a kath. főgimnázium disztermében. A belépődíjak mérsékeltek. A műsort kiváló izléssel állította össze a jeles művésznő.

— Pótválasztás a nyirbátori kerületben. A nyirbátori kerületben pótválasztás lesz a legtöbb szavazatot nyert Birta József (keresztyén nemzeti egyesülés) és Szabó Lajos (kisgazda) közt. A pótválasztást június 27-ére tűzték ki. Eddigi értesítéseink szerint 9 tiszántuli kerületben lesz pótválasztás. Hajdu vármegyében a pótválasztás napját még nem tűzték ki.

— Az elhurcolt „veres” fiúk. Az oláhok a múlt évben igen sok vörös katonát hurcoltak el, akiknek egyéb bűnük nem volt, csak az, hogy hallgattak a zsidó népbiztosok szavára és megszédítette őket a nagy zsold, amit hamis fehérbankókkal kaptak, míg a szovjet-zsidók az összerabolt kékbankóval külföldre szöktek. Hajdusoboszlórról is elhurcoltak az oláhok sok veres katonát, akiknek hozzátartozói most folyamodtak az alipánhoz, hogy tegyen lépést a kormánynál hazabocsájtásuk érdekében. D. Pap Sándor — Elek, Komlósi Gábor — József, Örvendi Sándor — József, id. Dörgő Károly — Károly nevű fia, Kovács Mihályné pedig a férje hazabocsájtását kéri. A szerencsétleneket 10—15 hónapja fogdoszták össze az oláhok, rettenetesen megkínózták őket, majd kivitték Romániába, ahol vadállati módon bánnak velük. Az elhurcolt magyar fiukból sokan elpusztultak már, hiszen a szórványosan hazatértek rettenetes dolgokat beszélnek az oláhok barbár viselkedéséről, magyar foglyok halálra-korbácsolásáról, stb. A hajdusoboszlói rendőrség hivatalosan igazolja, hogy nevezettek nem voltak kommunisták, csak megtévesztettek és hazabocsájtásuk nem veszélyeztetné a társadalmi rendet. Szegény veres fiúk, ha vétkeztek is tudatlanul, megszenvedtek érte ezerszeresen!

— Szabadulás az oláh rabságból. A debreceni detektívek egyikét, Rózsa Istvánt az oláhok fogságba vetették és a kolozsvári Fellegvárba hurcolták, ahol sok szenvedésen ment keresztül. Sokat faggatták, de nem tudtak ellene bizonyítékokat felhozni, végre is elengedték. Sok hányattatás után került haza.

— A vasneműek utalványozása ismét megkezdődött a debreceni gazdasági egyesületnél; utalványok naponta d. e. 9—12 ig és délután 3—5 óráig adatnak ki a Piac-utca 61. sz. a. hivatalos helyiségben.

— Már nem Peterfia 53, hanem Rákóczi-u. 23 alakítja újjá rossz nyakkendőit

— Ócska iskolai könyveket a legmagasabb árban vásárol a Csáthy-tudományegylemi könyveskereskedés. — Aki az ócska iskolai könyveit Csáthynak adja el, a jövő évi összes tankönyv és írószer szükséglete biztosítva van. Előjegyzéseket a jövő iskolai évre már most elfogad Piac-utca 8. sz. alatt.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* Ma a Vigszínházban a „Falurossza” népszimű kerül színre. A legszebb magyar népsziműben Gondor Sándort Székely játsza.

* Tisza Karola a Mágnes Miskában. Tisza Karolának sikerült az első felléptével meghódítani a debreceni közönséget olyan mértékben, hogy bizonyosan felt házat fog vonzani minden fellépte. A kiváló művésznő pénteken egyik legjobb szerepét a Mágnes Miska operettben Marcsát játsza, melyben egészséges magyar humorát lesz alkalma csillogtatni. Szenzációsak lesznek tánc-számai.

* Pethes Imre vendéggjátéka. A Nemzeti színház kiváló művésze, Pethes a jövő héten vendégszerepel, hétfőn a Vasgyáros sziműben, kedden és szerdán Hevesi nagy sikert aratót drámai újdonságában, a Császár és komédiásiban, mely egyszerűsággal és egyszerű előadás lesz. Az érdekes vendéggjátékokra jegyek előre válthatók

* A megváltás (Redenzione). Tegnap volt a világhírű film bemutatója az Urániában, ahol megjelent társadalmi életünk számos előkelősége. Ezt a nagy érdeklődést valóban megérdemli a film, oly csodás és klasszikus szépségű. A Szent László dalárda vegyes karának énekszámai nagyban hozzájárult a hatás fokozásához. Ma csütörtökön újra két előadás 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

* Judex. IV. negyedik rész az Apollóban. „Az embervadak” ma utoljára az Aranybika moziban (utóbbi csak 16 éven felüliek nézhetik).

APOLLO	URANIA
Csütörtöktől—Vasárnapig	Csütörtöktől—Vasárnapig 4 napig. Olasz filmek
Judex „új megbízása” Az egyszemű Kalanddráma 6 felvonás Főszereplő: René Cresté Előadások 7 és 9-kor.	A megváltás (redenzione) Magdolai Mária élete. Misterium 6 felvonásban Szent László nagy vegyes kara énekel a 9 órai elő- adáson. Előadások 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Csütörtök. Közkívánatra
EMBERVADAR
(Az álarcos ember.)
Dráma 5 felvonásban.
Főszereplő René Cristé.
Csak 16 éven felüliek nézhetik.
Előadások 7 és 9 órakor.

FÖLDMUNKA elvégzésére
kubikusok
felvétetnek
az „Egyetem Építkezésnél”
Nagyerdőn.

Meghívás
Az Első Élesdi Mécségető Részvénytársaság 1919. évi

RENDES KÖZGYŰLÉSE

1920. évi június hó 27. napján délelőtt 12 órakor lesz Debreczenben az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság tanácstermében (Ferencz József ut 32. sz.) megtartva, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja az IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről, az 1919. évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozat.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Igazgatósági tagok választása.
4. Felügyelőbizottsági tagok választása.
5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.

FIGYELMEZTETÉS!

Az évi mérleg és mellékletei a társaság hivatalos helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlésen szavazati jog azon részvényest illeti, aki részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt négy nappal a társaság pénztáránál, vagy az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság debreczeni cég pénztáránál letétbe helyezi.

Mérlegszámla. Vagyon: Készpénzkészlet K 18,736,21, Ingatlanok és erdők K 360,000,—, Gyártelepek, épületek és bányák K 605,000,—, Iparvasút és kiterő K 70,000,—, Adások K 556,810,24, Anyag és áru K 812,270,—, Értékpapírok K 275,000,—, Felszerelések K 35,000,—, Összesen K 2,732,816,45. Teher: Részvénytörke K 1,000,200,—, Tartalékalapok K 230,000,—, Hitelezők K 1,304,392,13, Átmeneti tételek K 51,812,50, Nyereség: Mult évi nyereség áthozat K 4,976,44, 1919. évi nyereség K 141,435,38, Összesen K 146,411,82, Végösszeg K 2,732,816,45.

Eredményszámla. Vesztés: Fizetések, költségek és adók K 1,402,733,42, Leírások K 126,33,830, Nyereség K 146,411,82, Összesen K 1,675,483,54. Nyereség: Mult évi nyereség áthozat K 4,976,44, Tiszta jövedelmek K 1,670,507,10, Összesen K 1,675,483,54 Debreczen, 1919. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság.
Megvizsgálta és helyesnek találta a Felügyelőbizottság.

Festők és Háztulajdonosok

Figyelmébe ajánlja a legutóbb érkezett
mindennemű festőanyagot a legnagyobb
választékban és legolcsóbban

Rontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Napszámosokat Asszonyokat Gyerekeket

felvesznek

Egyetem építkezésnél NAGYERDŐN

Finom tisztí zubbonyok. Bricses és vászon pantallók. Fekete szalon nadrágok. Bocskai sapkák. Női gummiköpenyek készen vagy mérték után legolcsóbban kaphatók.

Katonai egyenruhák nyári öltönyök mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és csinosan készülnek **PISKOLTY PÉTER**
úri szabó üzletében Kossuth-utca 65. sz. Katonai cikkek raktára.

Kollégiumi házak árverése.

A debreceni református kollégium tulajdonát képező:

Egyház-tér 11. sz. ház négyszázezer K. Vár-utca 12. sz. ház százhuszötven K. Egyház-tér 4. sz. ház kétszázötven K. Széchenyi-utca 27. sz. ház kétszázötven K. Széchenyi-utca 29. sz. ház kétszázötven K kikiáltási ár mellett f. év június hó 30-án délután 3 órakor a kollégium kitanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverésen és írásbeli zártajánlati verseny útján elfognak adni. A két Széchenyi-utcai házra együtt is tehető ajánlat. Bővebbet a kollégium számvevői és ügyészi hivatalában megtekinthető árverési feltételek tartalmaznak. **Varga Pál** kollégiumi számvevő. **Dr. Körösi Kálmán** kollégiumi ügyész.

Paprika, Rizskeményítő, üveg-

papír, Linoleum padlófűző, fehér email-festék, sikkor, timsó, szalmiáksó, klórmész és Brázay sóborszesz megérkezett

és kapható

Kontsek Gézánál

Kossuth-utca.

Konyári Sóstófürdő

több mint 200 éves szikós gyógyfürdő

állandóan nyitva.

Csiz. reuma kórosok előfordulása helye, gyönyörű park, kintő kőszőlő, tiszta szobák. AZ IGAZGATÓSÁG

Eladó:

egy aranyórási karkötő, barna diófaurniros ágy, jókarban levő használt rugganyos matraccal, ugyanolyan éjjeli szekrény fehér márványlappal, barna kétajtós szekrény 3 és fél méteres gubaszórási pokróc. **Csapó-utca 4. I. emelet jobbra.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tennisz ütő

(rakett) javítását és hurokát elvállalom Mándy hangszerész Csapó-u. 4.

Ki tud róla?

Hegyhári Béla a 39. ezredben szolgált, 1917. aug. 14 én Doberdón olasz fogságba került. Ha valaki tud róla, közölje szüleiével, Debreczen, Bethlen utca 43. szám.

Gépez

tanult géplakatos cséplésre vagy gazdaságba, malomba. — Kondenzátoros stabil lokomobil, dinamo vizsgával, 20 éves gyakorlatjal ajánlikozik. Gépraktár Hunyadi-u. 11.

Elveszett Piac-utcán selyem papírban burkolt csomag, fekete selyem volt benne. Beesületes megtalálóját jutalomban részesül. Cim a kiadóban.

Koros Sándor
fűrészes üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns fűrésztőlőnyök kaphatók.

FORGÁCS I.
Művészi, Bados-utca.

DANNÓNIA GARAGE.
PIACZ-UTCZA 42. SZ.
Autó-motor és géplakatrész készítés és javítás. Autogén hegesztés. Gummivulkanizálás. Fogaskerékmarás.

Vecsey Antal
vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖMÉS

Bélyeggyűjtemény és vésőintézet
PAULÓ I.
Baththyányi-u. 22.

PALLAS vegyészeti laboratórium
ajánlja legmegbízhatóbb
minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a csip ipari Odol készítményt.

„PALLAS” sóborszeszt, békébelli mi fogva egy kúszó mint dehis használatra kiválóan alkalmas hárszer.

„PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga színekben, vitaminos készítmény, a bőrtáplálja és illékonytényesé teszi. Azonkívül: **Schampang-Water Bay rumát**, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpá kőpadó-dést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, üdít.

Dr. Heider előiratu fogporát: zsoz-kóban és nagy dobozban. Hőfehérre teszi a fogat és kellemes szájíz ad.

Közkedvelt magyar bajuszpedrőjét, fehér és barna színekben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium **DEBRECEN, ZÁPOLYA-UTCA 8. SZÁM.**

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzfát vagontételben és méter-mázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest tüzifa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölök.

Pannonia Garage **Bérautóki**
PIACZ-UTCZA 42.

Ha szép akar lenni? Korzó arczkremit és szappant használjon!
PARFÜMÖK szaga minőségűek, Piacra szappanok. Mindenféle piperecikkek. Nőszerek, irrigátorok, gummi áruk, GAZDASÁGI CÍMREK, kőszőlő, legolcsóbban szerezhetőek be a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

Temetésekre élő- és művirág sarkosorok, valamint színházi és alkalmi csokrok legolcsóbban szerezhetőek be
Rózsa Virágcsarnok
DEBRECEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSHÁZ.)